

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**

Β3 Δ/ση Οικ. Σχέσεων
με Χώρες Β. Αφρικής,
Μ. Ανατολής και Κόλπου

Σεπτέμβριος 2016

**ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ – ΚΑΤΑΡ.**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΡ

Βασικοί οικονομικοί δείκτες Κατάρ:

ΑΕΠ (ονομαστικό, εκτίμηση 2012)	195,7 δισ. δολ. ΗΠΑ
Ρυθμός Αύξησης ΑΕΠ (2015)	3,7 %
Κατά κεφαλή ΑΕΠ (εκτίμηση 2012)	94.070 δολ. ΗΠΑ
Ανεργία (2012)	0,5 %
Πληθωρισμός (2013)	3,1%
Εξαγωγές (2014)	127 δισ. δολ. ΗΠΑ (133 δισ. δολ. ΗΠΑ το 2013)
Εξαγωγές (μεταβολή έναντι 2013)	- 4,5%
Εξαγόμενα Προϊόντα	90% των εξαγωγών αποτελούν το πετρέλαιο και το (υγροποιημένο) φυσικό αέριο, καθώς και τα παράγωγα αυτών. Άλλα εξαγόμενα αγαθά είναι λιπάσματα και χάλυβας.
Εξαγωγικοί Εταίροι	Ιαπωνία, Ν.Κορέα, Σιγκαπούρη, Ινδία
Εισαγωγές (2014)	30,5 δισ. δολ. ΗΠΑ (24 δισ. δολ. ΗΠΑ το 2013)
Εισαγωγές (μεταβολή έναντι 2013)	27%
Εισαγόμενα Προϊόντα	Μηχανολογικός εξοπλισμός, εξοπλισμός μεταφορών, τρόφιμα, χημικά, δομικά υλικά.
Εισαγωγικοί Εταίροι	ΗΠΑ, Γερμανία, Η.Α.Ε., Ηνωμένο Βασίλειο.
Εμπορικό Πλεόνασμα	351,3 δισ. ριάλια Κατάρ (≈ 87,8 δισ. Ευρώ)

1. Γενική οικονομική κατάσταση και εξελίξεις.

Το Κατάρ έχει επιτύχει σταθερή οικονομική ανάπτυξη επί σειρά ετών, παρά την παγκόσμια οικονομική κρίση. Το 2012 το Α.Ε.Π. αυξήθηκε κατά 5,9%, το 2013 σημειώθηκε περαιτέρω αύξηση, κατά 6,5%, ενώ το 2014 η αύξηση του Α.Ε.Π. ανήλθε σε 4,1%. Το παρελθόν έτος (2015) σημειώθηκε αύξηση του Α.Ε.Π. κατά 3,7%, χαμηλότερο έναντι του προηγούμενου, λόγω της υποχώρησης των διεθνών τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου, ενώ για το τρέχον έτος (2016) αναμένεται υποχώρηση του ρυθμού ανάπτυξης, η οποία αναμένεται να ανέλθει σε 3,3% του Α.Ε.Π.

Ο προϋπολογισμός τρέχοντος έτους (2016) είναι ο πρώτος της τελευταίας 15ετίας που προβλέπει δημοσιονομικό έλλειμμα ύψους 46,2 δισ. καταρινών ριαλίων. Δεδομένου όμως ότι συντάχθηκε με προβλεπόμενη διεθνή τιμή πετρελαίου τα 48 δολ. ΗΠΑ/βαρέλι, το έλλειμμα ενδεχομένως να διαμορφωθεί σε υψηλότερο επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη την περαιτέρω πτώση των διεθνών τιμών πετρελαίου.

Σε κάθε περίπτωση, εκτιμάται, ότι το σημαντικό ύψος των συσσωρευθέντων κεφαλαίων από τις εξαγωγές υδρογονανθράκων, καθώς και η ανακάλυψη και εκμετάλλευση νέων, δεν θέτουν, επί του παρόντος, εν κινδύνω τους υψηλούς αναπτυξιακούς ρυθμούς της χώρας.

Η χώρα εστιάζει επίσης την τρέχουσα περίοδο τις προσπάθειές της στην ανάπτυξη έτερων τομέων της οικονομίας, μέσω της προσέλκυσης ξένων επενδύσεων, πέραν αυτού των υδρογονανθράκων. Εντούτοις ο τελευταίος εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει το 50% περίπου του Α.Ε.Π. Η παραγωγή και εξαγωγή υδρογονανθράκων έχουν μάλιστα καταστήσει το Κατάρ τη χώρα με το υψηλότερο κατά κεφαλή Α.Ε.Π. παγκοσμίως και τη χώρα με τη χαμηλότερη ανεργία (μόλις 0,5% το 2012), αλλά και το χαμηλότερο πληθωρισμό (3,1% το 2013). Ωστόσο, λόγω του υπό υλοποίηση προγράμματος επενδύσεων για τη διοργάνωση του Παγκοσμίου Κυπέλλου Ποδοσφαίρου το 2022, επωφελούνται και μη πετρελαϊκοί κλάδοι της οικονομίας, με αποτέλεσμα να αναμένεται αύξηση της συμμετοχής των τελευταίων στη σύνθεση του Α.Ε.Π. Πέραν των υδρογονανθράκων, οι τομείς με τη μεγαλύτερη ανάπτυξη είναι η μεταποίηση, οι κατασκευές και οι μεταφορές.

Επισημαίνεται τέλος, ότι το World Economic Forum κατέταξε το Κατάρ, σε έκθεσή του που δημοσιοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2015, στην πρώτη θέση από πλευράς ανταγωνιστικότητας ("Global

Competitiveness Index”), μεταξύ των χωρών του Συμβουλίου Συνεργασίας Χωρών του Κόλπου (GCC) και στην 14^η παγκοσμίως, γεγονός που συνιστά βελτίωση, σε σχέση με την 16^η θέση, την οποία είχε καταλάβει το προηγούμενο έτος. Αναφέρεται ενδεικτικά, ότι τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα κατέλαβαν τη 17^η θέση και το Κουβέιτ την 34^η θέση.

Αξίζει επίσης να αναφερθεί, ότι το Κατάρ διαθέτει ένα από τα μεγαλύτερα Κρατικά Επενδυτικά Ταμεία (Sovereign Wealth Funds) παγκοσμίως, τα έσοδα του οποίου προέρχονται από τις πωλήσεις υδρογονανθράκων. Πιο συγκεκριμένα, το Ταμείο κατετάγη το Μάρτιο 2015, από το “Sovereign Wealth Funds Institute”, στην 9^η θέση παγκοσμίως, με συνολικό ύψος κεφαλαίων τα 256 δισ. δολ. ΗΠΑ. Στον αραβικό κόσμο σε υψηλότερη θέση κατατάσσονται τα Ταμεία του Άμπου Ντάμπι, της Σαουδικής Αραβίας και του Κουβέιτ, τα οποία καταλαμβάνουν τη 2^η, 3^η και 6^η θέση αντιστοίχως. Τα κεφάλαια του Ταμείου διαχειρίζεται ο φορέας “Qatar Investment Authority”, πραγματοποιώντας κυρίως επενδύσεις μακροχρόνιου ορίζοντα στο εξωτερικό. Στις αρχές του 2013 το συνολικό ύψος του κεφαλαίου που είχε επενδυθεί στο εξωτερικό υπολογιζόταν στα 45 δισ. δολ. ΗΠΑ περίπου, έναντι 32 δισ. δολ. ΗΠΑ το 2011. Οι επενδύσεις πραγματοποιήθηκαν σε μεγάλο εύρος χωρών (ΗΠΑ, Ελβετία, Σιγκαπούρη, Γαλλία, Η.Β., Ιταλία, Βιετνάμ, Ιράκ, Ολλανδία, Τουρκία, Βουλγαρία, Κίνα, Μαλαισία, Κορέα) και σε εξίσου μεγάλο εύρος τομέων της οικονομίας (ξενοδοχεία, πετροχημικά, ενέργεια, πετρελαϊκές εταιρείες, τράπεζες, ορυχεία, ΜΜΕ, επικοινωνίες, οδικά δίκτυα και εν γένει μεταφορές, αθλητισμός, χρηματοοικονομικά ιδρύματα, μόδα).

2. Ενέργεια.

Ο τομέας της ενέργειας, και δη των υδρογονανθράκων, κατέχει δεσπόζουσα θέση στην οικονομία.

Πιο συγκεκριμένα, οι υδρογονάνθρακες αντιπροσωπεύουν το 50% του Α.Ε.Π. της χώρας, το 85% της αξίας των εξαγωγών και το 70% των εσόδων του προϋπολογισμού.

Τα αποδεδειγμένα αποθέματα πετρελαίου υπολογίζονται στα 25 δισ. βαρέλια, εξασφαλίζοντας έτσι σταθερή παραγωγή στα σημερινά επίπεδα για τα επόμενα 57 έτη. Μέσος όρος εξαγωγής αργού πετρελαίου το 2014 ήταν 595.000 βαρέλια ημερησίως (BPD).

Σημαντικότερη είναι ωστόσο η θέση της χώρα στον τομέα του φυσικού αερίου, στον οποίο διαθέτει δεσπόζουσα θέση, ιδιαίτερα μάλιστα σ’ αυτόν του υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG). Σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση του “US Energy Information Administration” (Οκτώβριος 2015), η χώρα κατατάσσεται στην 3^η θέση παγκοσμίως, μετά τη Ρωσία και το Ιράν, ως προς τα αποδεδειγμένα αποθέματα φυσικού αερίου, τα οποία υπολογίζονται σε 872 τρισ. κυβικά πόδια (TCF). Είναι επίσης ο 2^{ος} μεγαλύτερος εξαγωγέας φυσικού αερίου παγκοσμίως, με συνολική εξαγωγή 4,3 TCF και ο 1^{ος} εξαγωγέας υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG), καλύπτοντας το 32% των παγκόσμιων εξαγωγών αυτού.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης, ότι το μεγαλύτερο κοίτασμα φυσικού αερίου στον κόσμο, με την επωνυμία Νότιο Πάρς (South Pars), βρίσκεται στον Περσικό Κόλπο, διαμοιράζεται μεταξύ του Ιράν και του Κατάρ και από τη συνολική έκταση 9.700 τ.χλμ. που καλύπτει, τα 6.000 βρίσκονται σε καταρινή δικαιοδοσία. Για την εκμετάλλευση του κοιτάσματος έχει εκπονηθεί σχέδιο με την επωνυμία “Barzan Gas Project”, ο προϋπολογισμός του οποίου υπολογίζεται στα 10,4 δισ. δολ. ΗΠΑ και θα εκτελεστεί από κοινού με την “Exxon-Mobil”. Η έναρξη λειτουργίας των εγκαταστάσεων αναμένεται εντός του τρέχοντος έτους (2016) και θα παράγει 1,4 δισ. κυβικά πόδια (BCF) αερίου.

Επίσης, για πρώτη φορά μετά από 42 χρόνια, μετά από 4 χρόνια ερευνών, ανακαλύφθηκε πρόσφατα νέο υποθαλάσσιο κοίτασμα αερίου (“Al – Radeef”), εκτιμώμενο σε 2,5 TCF.

3. Κατασκευές – Υποδομές – Επενδύσεις.

Η επιτυχής διεκδίκηση της διοργάνωσης του Παγκόσμιου Κυπέλου Ποδοσφαίρου το 2022, αναμένεται να επιταχύνει την υλοποίηση μεγάλης κλίμακας έργων υποδομής, όπως το μετρό και ο αυτοκινητόδρομος διασύνδεσης με το Μπαχρέιν.

Πιο συγκεκριμένα, η διεξαγωγή του Παγκόσμιου Κυπέλου Ποδοσφαίρου αναμένεται ότι θα έχει ως επακόλουθο την υλοποίηση κατασκευαστικών προγραμμάτων συνολικού ύψους 60 δισ. δολ. ΗΠΑ. Μόνον για την κατασκευή εννέα νέων ποδοσφαιρικών γηπέδων, οικολογικών προδιαγραφών, αλλά και την επέκταση τριών υφιστάμενων, αναμένεται να διατεθούν 4 δισ. δολ. ΗΠΑ.

Επιπρόσθετα αναμένονται επενδύσεις στον ξενοδοχειακό τομέα, με την κατασκευή 80.000 νέων κλινών μέχρι το 2022.

Πέραν των αναγκών που προκύπτουν από τη διοργάνωση των αγώνων, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η χώρα καλείται να καλύψει τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες σε έργα υποδομών, τα οποία προκύπτουν από την ταχεία εκβιομηχάνιση και την πληθυσμιακή αύξηση.

Στον τομέα των υποδομών, ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στον τομέα των μεταφορών και δη στην κατασκευή νέων αυτοκινητοδρόμων. Αναμένεται η κατασκευή έργων συνολικού προϋπολογισμού 20 δισ. δολ. ΗΠΑ, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται η κατασκευή του δρόμου ταχείας κυκλοφορίας “Lusail”, ο δρόμος ταχείας κυκλοφορίας της Ντόχας, ο αυτοκινητόδρομος “Dukhan” και η ζεύξη του κόλπου της Ντόχας.

Η κυβέρνηση σχεδιάζει επίσης την κατασκευή νέου διεθνούς αεροδρομίου και νέου λιμανιού.

Πέραν των δαπανών στον τομέα των υποδομών, σχεδιάζονται σημαντικές επενδύσεις και στον τομέα της υγείας και της παιδείας.

Επισημαίνεται εντούτοις, ότι η σημαντική πτώση των διεθνών τιμών πετρελαίου έχει καταστήσει την κυβέρνηση προσεκτικότερη στη διαχείριση των δημοσίων δαπανών. Ως εκ τούτου, οι προϋπολογισμοί διάφορων δημοσίων έργων αναθεωρούνται και συμπιέζονται, ενώ παράλληλα νέα έργα είτε περιορίζονται ως προς το προϋπολογιζόμενο κόστος τους, είτε εγκαταλείπονται, όπως για παράδειγμα η σιωπηλή ματαίωση κατασκευής τεσσάρων από τα αρχικώς δώδεκα ποδοσφαιρικά γήπεδα, ενόψει διοργάνωσης του Παγκοσμίου Κυπέλλου Ποδοσφαίρου το 2022.

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

1. Διμερές εμπόριο

Διμερές Εμπόριο Ελλάδος – Κατάρ (σε Ευρώ)

	2012	2013	2014	2015	% μεταβολή '14-'15
Ελλ. Εξαγωγές	13.873.195	24.268.888	54.886.983	35.004.980	-36,22%
Ελλ. Εισαγωγές	47.377.235	21.937.580	38.501.006	47.200.715	22,6%
Αξία Εμπορίου	61.250.430	46.266.468	93.387.989	82.205.695	-12%
Εμπ. Ισοζύγιο	- 33.504.040	2.331.300	16.385.977	-12.195.735	

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή

Οι εμπορικές συναλλαγές Ελλάδας – Κατάρ κινούνται σε χαμηλά επίπεδα.

Κατά το 2015 οι εξαγωγές μας προς το Κατάρ ανήλθαν σε μόλις 35 εκ. Ευρώ, παρουσιάζοντας έτσι σημαντική μείωση, ύψους 36% περίπου έναντι του 2014, έτος κατά το οποίο είχε σημειωθεί σημαντική αύξηση, κατά 126% περίπου, έναντι του 2013. Η επίδοση αυτή κατατάσσει το Κατάρ στην 66^η θέση στο σύνολο των εξαγωγικών μας αγορών, αντιπροσωπεύοντας έτσι μόλις το 0,14% του συνόλου των εξαγωγών μας. Το ίδιο έτος, οι εισαγωγές μας από το Κατάρ σημείωσαν νέα αύξηση κατά 22,6%, στα 47 εκ. Ευρώ, μετά την αύξηση 75,5% που είχε σημειωθεί το 2014.

Εξαγωγές προς Κατάρ: Τα σημαντικότερα εξαγωγικά μας αγαθά στο Κατάρ το 2015 ήταν κατασκευαστικά υλικά, όπως πέτρες λάξευσης (6.323.873 Ευρώ, 18% του συνόλου), λάδια από πετρέλαιο (5.834.118 Ευρώ, 16,66%), εκδοτικά προϊόντα, κυρίως βιβλία (4.873.953 Ευρώ, 14% του συνόλου), μηχανικός εξοπλισμός και συσκευές, όπως αντιδραστήρες και λέβητες (3.922.970 Ευρώ, 11,2% του συνόλου) και τέλος τεχνουργήματα, κατασκευές και ημικατεργασμένα προϊόντα από αργίλιο (2.447.540 Ευρώ, 7% του συνόλου).

Μικρότερα ποσοστά αποσπούν κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, έπιπλα, ηλεκτρικές συσκευές κ.ά.

Εισαγωγές από Κατάρ: Τα σημαντικότερα εισαγωγικά μας αγαθά απ'το Κατάρ είναι τα πολυμερή αιθυλενίου, με συνολική αξία 19.487.152 Ευρώ, αντιπροσωπεύοντας το 41,3% των εισαγωγών μας, οι αιθέρες και υποπροϊόντα τους (αιθέρες-αλκοόλες, αιθέρες-φαινόλες), συνολικής αξία 14 περίπου εκ. Ευρώ, αντιπροσωπεύοντας το 30% του συνόλου των εισαγωγών και τέλος τα λάδια από πετρέλαιο, αξίας 11.326.361 Ευρώ, συνιστώντας έτσι το 24% της αξίας των εισαγωγών μας.

Μικρότερα ποσοστά αποσπούν τα τεχνουργήματα από αργίλιο και χαλκό.

2. Παρουσία ελληνικών τεχνικών εταιρειών στο Κατάρ.

Πολλές ελληνικές τεχνικές εταιρείες όπως ο ΑΚΤΩΡ, η ΤΕΡΝΑ, η J-P ΑΒΑΞ, η DS STEEL και η ΑΡΧΙΡΟΔΟΝ δραστηριοποιούνται στο Κατάρ σε έργα υποδομών.

Σε ότι αφορά στην παρουσία ελληνικών τεχνικών εταιριών στο Κατάρ, ενδεικτική επιτυχία είναι η ανάληψη, τον Απρίλιο 2014, από την εταιρεία ΑΚΤΩΡ, ως «leader» της κοινοπραξίας ALYSJ JV, και με συμμετοχή 32% στο σχήμα κατασκευής του έργου, της μελέτης και κατασκευής της γραμμής «Gold Line Underground» του μετρό της Ντόχα. Η αξία εκτέλεσης του έργου ανέρχεται σε 4,4 δισ. δολ. ΗΠΑ. Ο συνολικός προϋπολογισμός κατασκευής του μετρό της Ντόχας υπερβαίνει τα 20 δισ. δολ. ΗΠΑ.

Σημαντικό είναι επίσης, ότι η εταιρεία «Αρχιρόδον» συμμετέχει στην κοινοπραξία κατασκευής της υπέργειας «κόκκινης γραμμής» του μετρό, της οποίας ηγείται η ισπανική εταιρεία «FCC». Το έργο εκτιμάται στα 506 εκατ. Ευρώ.

Υπογραμμίζεται επίσης, ότι η εταιρεία ΑΚΤΩΡ έχει κατασκευάσει και συντηρεί διάφορα κτίρια του αερολιμένος Ντόχας («Hammad International Airport»), μεταξύ των οποίων και το μεγαλύτερο υπόστεγο αεροσκαφών στον κόσμο, ενώ κατασκεύασε και ένα από τα τρία κλειστά στάδια handball, στα οποία πραγματοποιήθηκε το 24^ο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα του αθλήματος (15.1. – 1.2.2015).

Σημαντικές είναι επίσης οι επιτυχίες στην ανάληψη κατασκευαστικών έργων στο Κατάρ της εταιρείας «Joannou & Paraskevaides (Overseas) Ltd / J&P – Άβαξ Α.Ε.», στην οποία η J&P-Άβαξ Α.Ε. συμμετέχει με ποσοστό 25%. Συγκεκριμένα, στην εταιρεία ανατέθηκαν από την αρχή δημοσίων έργων του Κατάρ (ASHGHAL) τα ακόλουθα δύο έργα:

- «Construction of West Corridor», προϋπολογισμού 350 εκ. Ευρώ περίπου, το οποίο αφορά στην κατασκευή 10,5 χλμ. δρόμου ταχείας κυκλοφορίας.
- «Design and Construct New Orbital Highway and Truck Route – New Doha Port to Orbital Highway», προϋπολογισμού 700 εκ. Ευρώ, το οποίο αφορά στην πλήρη μελέτη και κατασκευή αυτοκινητοδρόμου

45 χλμ., ως μέρος του συνολικού έργου “Orbital Highway” σύνδεσης του νέου λιμανιού της Ντόχας στο νότο με τη βιομηχανική περιοχή στο βορρά.

3. Συνεργασία και επενδύσεις στον ενεργειακό τομέα:

Από καταρινής πλευράς, μοναδική έως τώρα επένδυση στη χώρα μας είναι η απόκτηση του 25% της μονάδας ηλεκτροπαραγωγής «Ήρων II» της ΓΕΚ-ΤΕΡΝΑ, κοντά στη Θήβα, έναντι 58 εκατ. δολ. ΗΠΑ.

Η εξαγορά έγινε στις 21/7/2013 και πραγματοποιήθηκε από την Qatar Petroleum International (QPI), η οποία αποτελεί το διεθνή επενδυτικό βραχίονα της κρατικής εταιρείας πετρελαίου του Κατάρ.

Σε ότι αφορά στη συνεργασία στον ενεργειακό τομέα, σημαντική είναι επίσης η δημιουργία joint-venture, μεταξύ της ελληνικής ναυτιλιακής εταιρείας “Anangel Maritime Group” (ιδιοκτησίας Αγγελικούση) και της εταιρείας μεταφοράς υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) του Κατάρ, “Nakilat”, για την από κοινού εκμετάλλευση 13 σκαφών μεταφοράς LNG.